

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

РѢКЪ V.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 18-го Марца 1897.

Число 12.

Календарь.

18	Ч.	42	муч. въ Аморин
19	П.	Василія, Ефрема, Евгения	
20	С.	Теофилакта прен.	
21	В.	2. ПОСТУ. 40 мучениковъ	
22	П.	Ковдрата, Кипріяна	
23	В.	Софонія патриарха	
24	С.	Теофана, Григорія Дв.	

Змѣстъ.

Вѣдъ Редакціи. — Справы „Союза“ — въ Бразиліи. — Вѣсти изъ старого края. — Новинки. — Справки работницъ. — Де-що цѣкаго. — Скрипка листовъ. — Фейдлогон: Дѣрзави черевикъ и Якъ въ Россіи шапугу въ дружокъ? — Стихи: Папъ и Иванъ въ дорожѣ. — Оголошенія.

Вѣдъ Редакціи

Пригадуемо всѣмъ П. Т. членамъ „Союза“, что они мусятъ платити, якъ и другіе предплатники \$2. за „Свободу“ — а не одного доллара, якъ было передъ тѣмъ. — Члены „Союза“ платятъ только 50 цѣт. мѣсячно, а то не на газету, а на свою подиору. Повеже нашу газету не выдае „Союзъ“ — только мы, дятлого нема нѣякои раціи, щобъ члены „Союза“ доставали за половину цѣны.

Хто заплатитъ зъ горы \$2.00 за „Свободу“ — доставе въ подарунку Календарь.

ЧИТАЙТЕ!

Вже дуже мало есть у насъ на складѣ Календаровъ „Союза“. Хто хоче мати ту прекрасну книгу — най припше 55 цѣт. на адресу: Rev. Nestor Dmytriw Мт. Carmel, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

ЗВѢСТНО, что Русины роскиненіи по всѣхъ частяхъ великой Америки, де по 50 люда, де по 20, де зновъ по 8, 5, де зновъ навѣтъ по 2, 1. Дятлого часто надходять до мене письма такого змѣсту:

„Есть ту насъ да съ пару Русиновъ на томъ плейзѣ, что радѣбсьмо приступити до нашего Руского-Народного Союза, та не знаемо, якъ то започати. Чекаемо ажъ ся веце назбераетъ, то тогда разомъ“. — Такіхъ письмъ маю вже тузинами.

На-що и на кого чекати?

Пословцями каже, закимъ сонце зойде, роса очи выѣсть. На що чекати, коли вже завтра яке нещасте може зроби́ти чоловіка калѣкою, невылѣчимымъ? На кого чекати, коли смерть кождою хвилѣ може сама прійти? Асскурація на случай смерти въ

Рускомъ Народномъ Союзѣ!

Р. Н. С. дае посмертного \$500 по чоловікови, \$250 по жѣнцѣ, \$500 якъ неспособный до работы и богатынишихъ запомага.

Нема що ждати на тыхъ, що ся надумують. Они побачутъ познѣйше, що страшили.

Приступайте самѣ!

Всѣмъ дбальымъ Русинамъ, що вже заявили свою охоту злучити ся разомъ зъ нами въ Рускомъ Народномъ Союзѣ, повтаряю:

Не тратьте часу, чимъ скорше

приступайте до Р. Н. С. Пишѣть на адресу:

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson Str. — S. S. Pittsburg, Pa.

ЗЪ БРАЗИЛІИ.

Вѣдпоручники выдѣлу краевого о. Иванъ Воляньскій и проф. Йосѣфъ Семипрадскій повернули вже зъ Бразиліи по осьми-мѣсячной подорожѣ. (Жѣна о. Воляньского померла въ Рио де Жанейро на жовту пропасницю). Вздѣли они туды, чтобы оглянути осады галицкихъ колыонистовъ, поз-

натп станъ, въ якомъ находять ся тамъ нашъ переселенцѣ и условия колыонизаціи въ Бразиліи.

Напередъ звидѣли они плантаціи (фазенды) кавы въ Санъ Паоло, а водтакъ обѣхали галицкіе осады въ Паранѣ и по-части въ Рио Гранде до Суль. Въ Санъ-Катаріна забавили коротко.

Осудъ про колыонизацію бразилійску выпавъ такий, якого можна було зъ горы сподѣвати ся. О. Воляньскій каже, что погляды высказывавъ въ статяхъ друкованныхъ въ той справѣ въ „Дѣль“ зъовсѣмъ вѣрный и такий погляды вывѣзъ о. делегатъ зъ Бразиліи.

Именно плантаціи, горячі державы, якъ Санъ Паоло, Минасъ Герасъ, Еспириту Санто и т. д. е для нашихъ людей безвзглядно неводповідний и неможливый. Лише на дуже нечисленныхъ фазадахъ, выпомого веденныхъ вздржево и на великій розмѣръ, можуть часомъ работницки Италійцѣ по кількохъ лѣтахъ заробити большу сколькостъ грошей. Нашъ лѣде тамъ абсолютно не можуть выдержати и, замкнувши початковий рокъ дефіцитомъ, сли не умерли на жовту фебру, то утѣкають зъ водтакъ. Не-водповідный климатъ и въ наслѣдокъ сего хоробы, не-знане мовы романьской, не-звычайна пожива и не-свѣдомость управы кавы — до того ще вызыскъ и надужити плантаторовъ та туга за краемъ — роблять нову вѣтчину для нашего переселенцѣ дѣйснымъ вѣкломъ.

На щ сѣ, въ послѣднихъ трехъ лѣтахъ лише частина нашихъ емигрантовъ поиншла до державъ плантаціиныхъ. Прочіе всѣ осѣдлы перешли въ Паранѣ, а такожъ трохи въ Рио Гранде до Суль и въ С. Катаріна. Одну партию нашихъ емигрантовъ выекепедювавъ бугъ агентъ Нодарі передъ рокомъ до Еспириту Санто, але они збунтувались, не хотѣли йти до той державы, а домагались водставленя до Паранѣ, кажучи, що они не розумѣли той деклараціи, яку подписывали. Тогда правительство приказало компаніи транспортной водставити непослушныхъ емигрантовъ назадъ до Европы. Але компанія обчислила, что дешевѣе буде водставити ихъ до Паранѣ, то и водвела ихъ туды. Вѣдъ тогда державы Еспириту Санто (зъ убійчимъ горячимъ климатомъ) не пріймае вже нашихъ людей, хйба може подѣ еликетою Босняковъ.

Бразилійске правитель-ство центральне не веде вже колыонизаціи на свой рахунокъ и не спроваджуе емигрантовъ. Лишь деякі державы плантаціи и поодинокіе еполки богатыхъ плантаторовъ на свою руку спроваджують емигрантовъ на работницковъ по плантаціяхъ. И такъ иррегулярно безплатно работницковъ державы Минасъ, Герасъ, Еспириту Санто, Рио Жанейро (всѣ зъ убійчимъ климатомъ), але зъ безвзгляднымъ выключенемъ Галпчанъ. Плантаторы кажутъ собѣ водробляти конты транспорту, такъ что емигрантъ стае майже невѣломъ, доки не водробитъ всѣхъ належитостей. Паранѣ теперь уже зовсѣмъ не пріймае новыхъ емигрантовъ, бо ще не у мѣстѣла навѣтъ всѣхъ давнихъ; не мае грошей на дальшу колыонизацію.

Въ послѣднихъ трехъ рокахъ осѣло въ Паранѣ менше больше 20.000 Галичанъ, переважно Русиновъ. Около

5.000 Галичанъ осѣло въ Рио Гранде до Суль и въ С. Катаріна. Осады галицкихъ колыонистовъ положены на высокоровни коло столицѣ Куритибы, надъ рѣками Игуасу та Рио Негро и коло мѣста Понга Гросса. Идучи водъ моря на заходъ, розложенъ рускій осады въ такомъ порядку:

Въ столицѣ Куритибѣ водкрывъ о. Михалевиць колыонистъ дупѣ Русиновъ; трохи ремѣнниковъ а прочіе работницки. Подъ Куритибомъ е двѣ рускіе осады: Гуажувира (Guajuvira) и Кастильяно — одинъ день дороги водзъмъ зъ Куритибы. На той колыоніи була велика нужда, грунтъ тамъ кепокій. Ты три осады могли бы удержати по роцѣ священника, котрый бы судѣвъ въ Куритибѣ.

На заходъ водъ Куритибы лежить найдавнішья невеличка оселя Русиновъ Санъ-Барбара коло желѣзничной стаціи Palmeira. Осѣло тамъ передъ шестью лѣтами колыонистъ рускихъ родницъ зъ-подъ Золочева. Колыонистамъ поводити ся не эле, але богато мѣжь ними пиницѣ. Колыонистъ Навайко и колыонистъ другіе переридлачу нашу „Свободу“. Священникъ мусѣвъ бы тудѣ дожджати зъ Куритибы. Дяковъ е мѣжь колыонистами ажъ двоухъ.

На самомъ полудневомъ концѣ Паранѣ въ сусѣдствѣ дикихъ Индіанъ Ботокудовъ, лежить велика польска колыонія Люцена — колыонистъ водъ желѣзницѣ. — Центръ заняли давній колыонисты зъ Конгесовки. Новыхъ осадниковъ Русиновъ поселено на дальшихъ улицахъ въ лѣсахъ. На нихъ напали недавно Ботокуды и вырѣзали 19 душъ рускихъ.

Нашіе осадники зъ Люцены не могли бы ще теперь удержати священника самостійно. Польскимъ капеланомъ е тамъ кс. Ивановъ, сынъ русскаго полковника. Вѣнь править рускій Иорданъ и на Великденъ спѣвае по руски „Христосъ воскресъ“ и за то его люблять Русины. Въ сполученю зъ сусѣдною осадкою Аква Амарелла, де осѣло звыжъ 300 рускихъ родницъ, удержавъ бы ся рускій священникъ, что дождивъ бы на Люцену — день дороги ко-немъ. — Въ колыоніи Аква Амарелла була страшенна нужда, тифъ голодовый, надужити.

При устью рѣки Рио Кларо до Игуасу лежить осада Рио Кларо зъ портомъ Барафея. Осѣло тудѣ давнихъ родницъ рускихъ разомъ зъ новѣйшими около 350. Сюды переселили ся зъ Прудентополиса о. Никонъ Роздольскій, одинокій рускій священникъ въ Бразиліи.

Свѣжа осада руска естѣ Жаганда (Jaganda) коло Порто Унаіа на лѣвомъ боцѣ Игуасу.

Найчисленнѣйше осѣлы Русины въ Прудентополисъ подѣ мѣстомъ Понга Гросса — два днѣ фзды верхомъ водъ желѣзницѣ. Естѣ тамъ 1200 родницъ рускихъ. Тамъ панувала величезна нужда, емигрантовъ держали цѣлыми мѣсяцами въ баракахъ, а некоторымъ и по роцѣ ще не выѣрили грунтъ. Въ протягу року умерло 10 % зъ голоду. Ся численна осада зможе удержати самостійно священника за роцъ, коли вже осадники будутъ мати свои жнива.

Взагалѣ, потреба теперь пятьохъ рускихъ священниковъ въ Паранѣ. Польскихъ ксьондзовъ е тамъ больше якъ двадцать

Що-до условий колыонизаціиныхъ — то треба розрѣшити державы горячі плантаціи и полудневый рѣльничий. Першій вже зъ оглядѣвъ физичныхъ е для нашихъ людей рѣшучо неводповідний. Другій, хотѣе можливый природно, але неможно ихъ назвати корист-ными.

Що-до сего треба розрѣшити условия физичны, природны, водъ економичныхъ, сусѣльныхъ и политичныхъ. Условия физичны были бы высочинѣ Паранѣ не-Климатъ лагодный, якъ въ середной Италіи; въ змѣнѣ перепадае дощѣ, а морозъ лучае рѣдко, и то лѣшь надъ ранкомъ, а зѣ вехомъ сонця цезаетъ. Весну-ють зъ концемъ серпня и у вересня, першій жнива въ груднѣ. Грунтъ на степѣ дуже мало родить, але на корчунку земля звычайно урожайна, лишь не такъ ажъ казочно плодородна. Наше збоже родить ся. Жити и лимѣнь досыть гарны. Пшенницѣ въ сусѣдствѣ лѣсовъ зѣбдають якѣсь животны. Гречка удаеся гарно (два разы до року); такъ само бульба (пататы, ани).

Найбольше садить чорной фасолѣ и кукурузы. Однакъ тамошня кукуруза и чорная фасоль не смакують нашимъ. Ленъ удае ся, але конопель не видко. И яри-на наша удаеся тамъ. Италійцѣ ходять коло винограду и саять овочѣ полудневый. Нашіе люде не вѣють хѣдити коло того. Мають лише бросквинѣ (persica), котры тамъ водъ давна размножили ся. Молодіи деревця всякоп садовины дуже терпѣють водъ величезныхъ муравлѣвъ и всякихъ насѣкомыхъ. Нашіе люде садять тютюнъ, а декуды, якъ на

одець невѣрный Тома п. М. З. неповѣривъ тому и въ 11. числѣ Прав. Амер. Вѣстника наклали на О. Дмитрова, за помѣщене топъ звѣстки въ „Свободѣ“, лаючи его члесто по московски.

Поминувши вже тое, что всяке нападане на особу другого въ газетѣ неумѣстне, додамо, что лайка п. М. З. не може редактора „Свободы“ дѣткнути, бо звѣстна рѣчь, что цесу вѣльно и на Господа Бога брехати.

Правда не дасть ся заперечити.
Подивѣмъ ся теперь, чи п. М. З. доказавъ, что вѣсть о пересѣлѣваню духоборѣвъ подана въ „Свободѣ“ неправдива. Нѣ, вѣнь того не зробивъ. Бо и не мѣгъ зрѣбити того, бо буга бы се крайна безчельность перечити тое, до чого навѣтъ само правительство русскае призналось мовчально. П. М. З. отже избра благоую часть и пуствѣ ся на рѣжній выкрутасы и шпекуляціи, зъ котрыхъ однакъ таки менше-больше вышлю такѣ: оно може и правда, что духоборѣвъ пересѣлѣдуютъ, але имъ такъ треба, бо они небеспечны для русскаго государства. (?) Такий загальный змыслъ статѣ п. М. З.

Брехнѣ п. М. З. и выкрутасы.
Щобъ однакъ покѣнчати зъ такими панамы якъ п. М. З. покажемо ему некоторъ брехнѣ въ его статѣ и карколомныи скоки, котрыми вѣнь хотѣвъ оборонити русскае правительство и доказати его невинность въ томъ злодѣйствѣ.

Першою брехнею и найважнѣйшою естѣ тое, что будто бы „Свобода“ звила тудѣ вѣтру. Вѣсть та була надрукована въ лондонской газетѣ Times дня 23. Октября 1895 р.

Дальше невручнымъ маневромъ обрахованнымъ для збаламученя читателей естѣ балакане

ДѢРАВИ ЧЕРЕВИКИ.

Образокъ зъ галицкого жита.

ВЯЧЕСЛАВА БУДИНОВСКОГО.

(Конецъ).

Великій театральный плякаты, заповѣдали першій выступъ оперовой труппы, что приѣхала ажъ зѣ Львова.

— Отъ варго бы поти до театру. Треба лишь вступити до Петра позичити на бѣлеты. Першого можу воддати.

Жѣнка була такожъ въ мѣстѣ у родичѣвъ. Батько — бѣдный старожла — закурявъ ся, выслушавши сценоздание дѣньки. По его старомъ поморченѣмъ лицю, покотили ся слезы. Однакъ въ душѣ бувъ вѣнь радъ, что такъ склало ся, бо трафила ся добра оказія... Коли-жъ, якъ не теверъ мавъ вѣнь повне право затопити свое горе на двѣ чарки? Отже закропѣвъ ся такъ, что ледви приволѣкъ ся до хаты, и ставъ на софѣ. Мати зъ дѣнькою сидѣла въ кутку на куфрѣ и плакала. На столѣ лежавъ пакуночъ молодой розвѣдки.

— Не плачь — потѣшала мати дѣньку. — Я вже передала посланцемъ листъ старому. Вѣнь уже полагодить справу. — Батько профессора бувъ священникомъ въ сѣлѣ недалеко водъ мѣста. Жѣнкамъ вѣнькѣи вже и слѣзъ не стало. Сидѣла тихо, и велухували ся въ ритмичное сапане силногого батька. Доходила вже сема година, якъ хтось запукавъ. Не чекаючи на запрѣсны, увойшовъ Стефанишинъ помалу, несмѣло. Розчѣхраний, блѣдый, але не дуже.

— Добрый вечеръ! Поцѣлувавъ стару въ руку, а жѣнку въ чело.

— А то паскуда на дворѣ! И ангелови по-пеуе гуморъ. Отъ добре, что зѣ Львова приѣхали якѣсь комедиянты. Збирай ся, Олю! Я вже купивъ бѣлеты.

Мати выйшла до кухни; лѣньше удавати, что о нѣчомъ не знае.

Молодѣи мовчали. Жадне зъ нихъ не знало, что далѣ казати. Зачало бути душнѣ. Не щасте выбавивъ ихъ зъ клопѣту громкѣйшого голосъ тримѣты. Не такъ тримѣтыи голосъ, якъ контрабасовѣ форканѣ. Въ кухне дававъ хтось концертъ своимъ затабаченымъ носомъ. Электрика въ хмарахъ не выладовае ся такимъ громомъ, якъ о. Стефанишинъ, коли чистѣвъ свой носъ. Молодѣи схопили ся на ровнѣи ногы. Они знали, что треба утѣкати якъ найскорше, коли не хочуть унасти оффоро колыкагодинной проповѣди о „семеинѣи згодѣ“, повени моралѣвъ и довгихъ та страшныхъ цитатѣвъ зъ библіи и апостольскихъ посланій.

— Слава Ису-Христу, пиндзѣю — гримѣло въ кухню. — А что тамъ, пиндзѣю, чувати? А-а! то нещасте, пиндзѣю. За нашихъ временъ того не бывало. А все то липѣ та фонетика, пиндзѣю, такъ людамъ головы завертаеся и деморализуеся молодое поколѣне, пиндзѣю. Отъ фонетики, пиндзѣю, началось непошанованіе древнихъ рускихъ обычаевъ. Od rzemuka do konika, пиндзѣю... Хто влѣзъ у болото одною, пиндзѣю, ногою, той скоро муситъ влхати и вторую. Теперь, пиндзѣю, прійшла у насъ очередь потопити погами семеинѣи обычаѣ. Я ему, пиндзѣю! Дамъ я ему поученіе!

— Лишѣть се! Вже всео добре. Они тамъ въ комнатѣ обоѣ. Вже въ згодѣ.

Старого зѣритувало, что вѣнь самъ лично не полагодивъ справу, что хтось ипшій посмѣвъ вдерти ся въ его права, права родинного патриарха. — Але бо ту, пиндзѣю, нема зъ кимъ говорить! — зарѣвѣвъ. — Напередъ кличуть, а потомъ самѣ, пиндзѣю, роблять справу.

Старый на силу похавъ ся до комнаты.

— А-а-то что, пиндзѣю? — и страшно за-кашлявъ ся, бо зъ великого здивованія, что въ хатѣ, окромѣ сплячого столѣра, не було вже нѣкого, всадивъ въ уста затабаченый палецъ.

Молодѣи не ждали на батьковѣи морали, выхопили ся задными дверми и утѣкли до театру...

ЯКЪ ВЪ РОССІИ ШАНУЮТЬ ВѢРУ ДРУГИХЪ?

Чого не мовлять православныи місіонеры?

Православнымъ місіонерамъ анѣ разъ не подобаеся тое, что мы водъ часу до часу показуемо въ „Свободѣ“ нашимъ людемъ на русскай порадкѣ, а властиво непорядкѣ. Вѣрній той засадѣ помѣстили мы 28. Сѣчня с. р. вѣстку о томъ, якъ духоборѣвъ пересѣлѣдуютъ русскай власти, саджають до арештовъ, бють, а 450 родницъ ихъ выгнали зъ сѣль, словомъ знищили ихъ цѣлковито и все за тое только, что они не хотѣли поступати противъ свои вѣры.

Вѣстку тудѣ подали мы на подѣставѣ корреспонденціи до газеты англійской Times, такого чоловіка якъ гр. Д. Толстой. Кромѣ того вѣсть тая була надрукована въ многихъ русскайхъ газетахъ и само правительство русскае еѣ не перечило. Значить все то була правда. Только

одець невѣрный Тома п. М. З. неповѣривъ тому и въ 11. числѣ Прав. Амер. Вѣстника наклали на О. Дмитрова, за помѣщене топъ звѣстки въ „Свободѣ“, лаючи его члесто по московски.

Поминувши вже тое, что всяке нападане на особу другого въ газетѣ неумѣстне, додамо, что лайка п. М. З. не може редактора „Свободы“ дѣткнути, бо звѣстна рѣчь, что цесу вѣльно и на Господа Бога брехати.

Правда не дасть ся заперечити.
Подивѣмъ ся теперь, чи п. М. З. доказавъ, что вѣсть о пересѣлѣваню духоборѣвъ подана въ „Свободѣ“ неправдива. Нѣ, вѣнь того не зробивъ. Бо и не мѣгъ зрѣбити того, бо буга бы се крайна безчельность перечити тое, до чого навѣтъ само правительство русскае призналось мовчально. П. М. З. отже избра благоую часть и пуствѣ ся на рѣжній выкрутасы и шпекуляціи, зъ котрыхъ однакъ таки менше-больше вышлю такѣ: оно може и правда, что духоборѣвъ пересѣлѣдуютъ, але имъ такъ треба, бо они небеспечны для русскаго государства. (?) Такий загальный змыслъ статѣ п. М. З.

Брехнѣ п. М. З. и выкрутасы.
Щобъ однакъ покѣнчати зъ такими панамы якъ п. М. З. покажемо ему некоторъ брехнѣ въ его статѣ и карколомныи скоки, котрыми вѣнь хотѣвъ оборонити русскае правительство и доказати его невинность въ томъ злодѣйствѣ.

Першою брехнею и найважнѣйшою естѣ тое, что будто бы „Свобода“ звила тудѣ вѣтру. Вѣсть та була надрукована въ лондонской газетѣ Times дня 23. Октября 1895 р.

Дальше невручнымъ маневромъ обрахованнымъ для збаламученя читателей естѣ балакане

"SVOBODA"

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the "SVOBODA" Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 20.00
" " Six months 12.00
" " tree " 7.00

All communications should be addressed to:

"Svoboda"

PRINTING OFFICE

Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всі дописи і гроші про-
симь высылати під адресу:

То "SVOBODA"

PRINTING OFFICE

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

Наша газета виходить що-
тижня в Четверь.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

УВАГА.

Хотят приступити до „Со-
юза“ най посылають вступи-
ти в місячне до касієра.

Mr. George Chylak

OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара
під адресою.

Rev. N. Stefanowicz

715 Carson str.

S. S. PITTSBURG, PA.

Дружария „Свободы“ вы-
готовляе дуже точно, скоро
и дешево всякій рѣчь, як:
тикетки на балѣ, выгравки;
статута для Братствъ; во-
дозвы, листы и въ загалѣ
всякій рѣчь входящій въ кругъ
дѣлания друкарнѣ, въ мо-
вахъ: руской, польской и
словацкой.

листе деревца herua mate
(гербаты парагвайскою) на
продажѣ и для власного у-
житку. Худобу мають лишь
деякі давнѣйші осадники,
безроги мають и новѣйші.
Лише дробу мають тамъ
дуже богато. Плугами орять
только найдавнѣйші осад-
ники; всѣ прочі працують
руками при управѣ грунту.
Корчунюкъ лѣса бувъ бы
невозможно тяжкимъ. Тому
не корчуютъ, лише выру-
буютъ лѣсъ, вытнають лі-
яны та палаты той зрубъ.
Засѣвы нищать величезны
муравлѣ и стада панугъ.
Въ кукурудзѣ роблять шко-
ду малпы, котры анѣ гада-
ють носити людемъ воду,
якъ то обѣщували галлицкі
жиды. Червоны Индіане, за-
мѣсть давати въ замѣну за
разовый хлѣбъ діаманты,
щобы хлопъ мавъ за що ку-
пити собѣ „сто моргівъ
пшеничного поля“, убива-
ла смерть руского хлопа,
що пхася у ихъ водвѣчній
пралѣсы... Такой е условія
фізичный.

Коли взяти на увагу усло-
вія економічні, суспільні и
політичні, то не злі условія
природні уступають на дру-
гій плянъ, а на першій
плянъ выринае нужда и го-
лодъ початуючого кольо-
ніста, анархія и нездарность
властей, непевность стану
політичного, часто навѣтъ
бракъ безпечности особы и
майна; дорожны нечувана,
бракъ всякого промыслу; ко-
льонизація веде ся а радше
велася неумѣло и недбало;
урядники дбають не о добро
колоніи, але о свою нажи-
ву; емігранты держатъ цѣ-
лыми мѣсяцями въ тѣсныхъ
баракахъ, де выбухае тифъ
и дезинтерія; за работы коло
гостицѣвъ платятъ квітками,
за котры купецъ числится
потрѣбно; платня, въ порѣв-
наню до дорожнѣ за мала,
не выстарчае на найнужден-
ѣйше жите родины. Осад-
никъ муситъ шукати пн-
шихъ побочныхъ зарбѣоковъ
о котры тамъ тяжко, и за-
недбуетъ управу свого „льо-
ту“. При такой нуждѣ вод-
зываетъ ся тымъ сильнѣйша
туга за вѣщиною и осад-
никъ упадае на силѣ ду-
шевнѣй, особливо если не
бувъ въ краю крайнымъ бѣ-
дакомъ.

Хто не стративъ енергій
и перебуде тѣ тяжкі по-
чатки, выпалое стона за

той дорабляе ся водъ курки
до поросяти, но колькохъ
лѣтахъ до коровы, а водтакъ
навѣтъ колѣсь до вола и
плуга (плугъ — то майже
недостижимый его идеаль).
Вкѣнци мае що ѣсти, але
до грошей не доходить, бо
се край на-цѣвъ варварскій,
безъ торговлѣ и промыслу.
Тамъ може колѣсь знамени-
то вегетувати, бо кліматъ
добры и за грунтъ не тѣсно
числать на 250 мильрейсовъ
(т. е. коронъ) разомъ, але
широкого розвою экономі-
чного и правдивого добробы-
ту не допускають загальны
условія экономічны и полі-
тичны на-пѣвъ дикон и бан-
кротуючю фінансово Бра-
зиліи подѣ правлѣнемъ ле-
дачю португальскою расы.

Большого маетку дораби-
ли ся лишь деякі най-
давнѣйші польскі кольо-
ністы, що осѣли коло сто-
лицѣ и збували корпестно
свои продукты, або вендисты
т. е. купцѣ на колоніяхъ,
коштомъ новыхъ колоніс-
товъ. Тѣ нашѣ переселенцѣ,
що въ краю мали ся яко-
такъ несогѣрше, вертають
назадъ, скоро лише понюха-
ють того гаразду сли мають
за що вертати.

Представивъ я ось цѣлу
справу зовсѣмъ предметово,
т. е. супоставивъ всѣ свѣт-
лы стороны зъ темными, и
конечъ-концемъ показуе ся,
що таки справдѣ не варто
туды ѣхати. Впрочемъ те-
перь уже сама Бразилія не
хочетъ пріймати нашихъ лю-
дей.

Л. Г. Ро-скій.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Дописъ зъ Лемковщины.

Бѣльцарева 19. фебр. 1897.

Въ ч. 4. „Свободы“ зъ 21.
сѣчня 1897 р. закончивъ я
бѣду галицку подѣ подвѣй-
нымъ дахомъ, а именно ав-
стрийско-польскѣмъ, або жи-
довскѣмъ — властиво я ю
подѣ него впровадивъ; про-
тое не думайте, що зъ нею
еже конецъ! Она набувши
собѣ гражданство зъ давнѣ
давна, доперва теперь за-
чала на добре пановити въ
тѣмъ пересѣдченю, що
подвѣйный дахъ охоронитъ
ю водъ чого тамъ неприя-
тно. Но чп то можливе?!
Бѣда сама зъ себе ничого
добраго, слѣдовательно зъ

такъ матеріалъ строитель-
ный еи приближае не цѣл-
комъ водповідный, якъ и
строитель того будынку то
лише дурисвѣты маючи на
думцѣ свои цѣли. Вы дога-
даете ся, думаю, що я ту
розумѣю будынокъ політи-
чный польско-жидовскій надѣ
котрымъ повысшій дахъ
пропалый!

О нѣмъ пишу и гово-
рять дуже много хорошого,
но коли хто въ середину
его цѣкаво загляне, то стра-
хомъ перейме ся, и кобы
лише было куда забираться
радо ушло бы много зъ
него хотя бы и за море,
понеже въ будынку тѣмъ
такъ намъ, якъ пташнѣ въ
хорошо помалюванѣй дро-
тѣной клѣтцѣ въ котрой
бѣдняка не мае що ѣсти! О
якъ радо унесла бы ся тая
птичка зъ неволѣ въ роскош-
ный божій свѣтъ, если бы
ей то можливымъ было?!
Но дармо она плѣнена, нѣтъ
способа зъ неволѣ выдѣбу-
тись и хотя клѣтъ еи сла-
вно величаеся, то все не
водѣйме ей голоду и холоду!
Мы галицкі Русины встре-
паній въ такую клѣтъ, какъ
втрепаній, понеже силою
вымѣщено насъ. Перейшли
много вѣки и переходять
лѣта и якъ насъ ввели Ляхы
въ ту неволю такъ и три-
мають, не позволяють намъ
власный будынокъ постави-
ти, щобысьмо не були на
коморѣ у недругѣвъ, а подѣ
власнымъ дахомъ. Побудо-
вали намъ и собѣ приближи-
ще на нашѣй землѣ, во
водказують намъ права въ
тѣмъ зданіи и уважають насъ
яко своихъ подданныхъ
вольныхъ и неволь-
ныхъ; зъ першихъ творять
собѣ поддѣловъ чи то зъ
священства хоть бы выспо-
го, чи то зъ сельня, чи зъ
ученыхъ, чи зъ неукѣвъ —
а давши имъ мѣтлу въ ру-
ки наганяють ихъ до робо-
ты нечестной, понижуючи
достоинство човѣка. Они
якъ бы слѣпій не видать,
якъ бы глухій на стогнъ бра-
тей своихъ чути не хотятъ,
а понеже добре платятъ со-
вѣстно служить въ несвѣст-
номъ дѣлѣ. Видячи знова,
що невольный подданы въ
слѣдъ за ними ити не хо-
тятъ, кидають ся на нихъ
зъ всею злобою и въ такъ
нечестный свѣсѣтъ, що не
одежъ чесный Ляхъ не бувъ
бы до того способный, а

зекрутovati сповняють
подлу службу въ большомъ
задоволеніи собѣ равныхъ.
Такихъ рекрутѣвъ маемо
такъ въ высшѣмъ духовен-
ствѣ, якъ и у свѣтскихъ.
Поддѣцы не хотять познати,
що Ляхы на нихъ зъ омер-
зѣнемъ позирають. Священ-
никовъ рекрутуютъ въ ула-
ны и гузары, свѣтскихъ же
въ ряды стрѣлцѣвъ, бо имъ
треба на прикучки, або на
черевѣ смыкаться по грязи
сего свѣта, щобы не здра-
дипти подлои службы — а
надѣ тымъ нечестнымъ от-
рядомъ стоить атаманъ Бар-
Поддѣць-Вѣнскій и на гань-
бу вѣтъ ставъ погоничемъ
не лише церковныхъ достой-
никовъ, но и дрянн свѣт-
скихъ. Мерзенцѣ! — Якъ о
нихъ говорятъ чесны Ляхы
послушайте: О. Яворскій,
священникъ латинскій зъ
Грибова сказавъ менѣ: „Macie
duzo podlych między sobą,
nie rozbięrają w podłości byle
dojść do celu — rozumie się
podłego“. О поддѣцы! Тор-
гуйте вашою нечестію, а е
втягайте въ гру цѣлыи рус-
кы народъ въ тѣмъ нечесті-
вомъ зданіи. — Хотѣ водъ
стогнания груди устають,
водъ плачу горло хрипне,
водъ слезъ очи вытекають,
а водъ жалю сердце роздирае
ся, тѣ мерзенцѣ равнѣдуш-
ны на все. Намъ въ Галициі
о нихъ писати не свободно,
бо газету сконфісують. Па-
нове оборонять своихъ посѣ-
пакѣвъ, не позволяють пред-
ставляти ихъ въ правдивѣмъ
свѣтлѣ — протое пропалъ
подвѣйный дахъ надѣ тою
нечасною неволю, щобы
лучъ свѣтла въ середину
не доставъ ся, а зъ середи-
ны плачь не дойшовъ до
ушей чесныхъ людей, котры
бы могли въ бѣдѣ прійти
въ помѣчь.

Надѣ тымъ признадуме ся
не одѣжъ и спытае, що то
такого? такъ не повинно
бути! То правда и я зъ тымъ
годжу ся, но все таки не-
ладъ есть неладомъ и треба
прійти на причину того
вреда. Я собѣ представляю
ту бѣду такъ: Коли хата
загорить, то домашній въ
перестрахи не знаютъ що
робити, чи ратовати, що ра-
товати, чи лише жите спа-
сати?! А подла и лакома
челядь видячи близкій ко-
нецъ хаты, розспрае ся и
бере, крѣе що ся дастъ, зна-
ючи що все лишене въ огни
пропаде. Такъ уважайте —

польско-жидовскій буды-
нокъ, наймиты рускы ува-
жаютъ, ще его недалекій
конечъ, а видячи що еще
есть щось спасати, тягнутъ
що ся дастъ зловити, до-
робляютъ ся выдертымъ ма-
еткомъ своихъ хлѣбодавцѣвъ
въ подлѣй способѣ, якъ ихъ
научили и на тѣмъ выхо-
дятъ добре! Чесны рускы
люде, хоть жидовско-
польскы невольны до
того подлого и нечестно-
го ремесла рукъ приложити
не хотять — ратовати не
могутъ, бо о то не прошеніи,
а по друге не дуже водъ
жуланѣвъ лишаеся — чому
русскы льокаѣ пропасти не
дадутъ, сповняючи прпня-
тый на себе довгъ!

Чесны земляки учите ся
бодай въ Америкѣ познава-
ти правду, раздумуйте надѣ
бѣдою, позирайте чи бы ся
еще не дало що въ тѣмъ
розстроеномъ будынку по-
правити?! Я зъ моеи сторо-
ны думаю, що якъ преста-
рѣлому човѣковѣ анѣ лѣ-
каръ анѣ аптыка не поможе,
такъ и той нашѣй драхлой
хатѣ нѣтъ що радити. Она
видпте престарѣла, бо еще
въ 1340 року, фундамента
були плиткы, подвалыны де-
ревяны, а на нихъ почали
муровати и вымуровали;
цеглы не поплаченіи, жиды
выбирають одну по другой
зѣ стѣнъ, гвозды вытягають,
бо лише на слово hopeги
даніи, вѣкна такожъ вынима-
ють, бо жидъ шкля за дар-
мо пемае, замки шпосарѣ
воддирають, бо якъ нѣтъ что
замыкати такъ и ключѣ по-
траченіи; словомъ розѣбрали
бы всѣ стѣны, але еще дахъ
не зѣвѣмъ спорохнѣлый, до
того подвѣйный, де сѣло-
вало и потрѣбно латаныи
австро-жидовско-польскою
латою, боить ся протое при-
валены — такъ лишаеся ся
еще, доки самъ позвола не-
розпаде ся. Въ такомъ бу-
дынку якъ уважаете, то му-
рый бы отуманѣвъ, а водъ-
важный настрапѣи бы ся,
бо якъ надѣ чѣю головою
бѣда заносить ся, то чѣло-
вѣкъ въ переполохъ внадае
и выноситъ ся на мѣсецъ,
где ся беспечнымъ чуетъ! —
Такъ вы галицкы рускы тру-
женники видячи что ту гро-
зятъ вамъ затрата, лишили
вы отця, матеръ розгачаючы
зъ ними въ плачу, бо може
последній разъ васъ бачили
— лишивъ мужъ неодну чес-
ну жену зъ дѣтми погру-

тягаютъ рученица хотячи
придержати отця, зъ кот-
рымъ може больше не по-
бачать ся; лишивъ братъ
брата, сестра сеетру розста-
вшись може на всегда; не-
одежъ вѣрный нареченый
свою вѣрну подругу, щобы
въ потѣ чѣла заробити грѣшъ
послати, або привести и
ратовати не лише себе, але
и тую скупѣнцѣву неволь-
ничу булу! Не думайте, что
такъ вѣчно буде, Богъ спра-
ведливый, вѣтъ додумеся въ
бѣдѣ, лише шануйте за-
робленого, учите ся разуму,
щобы знати коли что и за
що дати. Тогда позвола не-
рестрѣбъ ся папа хата по
всѣмъ правиламъ своимъ
трудомъ — розглянетесь въ
ней и стане весѣлье.

До теперь носите на собѣ
знамя нужды и страху якъ
цѣху на тѣлѣ, лякаеся
леда простого возного и
стоить въ сѣнѣхъ урядовыхъ
зъ водкрытою головою, кло-
ните ся передъ леда дур-
нымъ писаремъ и не знаете
длячего то такъ?! Ото ува-
жайте. Въ страху выхване
дитя буде вѣчно лякаться,
а если таке выхване не
устане, то таке дитя и вы-
росши буде полохливѣ. Такъ
вашъ отцѣ выростали подѣ
бухомъ давныхъ носѣпа-
ковъ польско-жидовскихъ въ
паньцинѣ, третелати зѣ
страху видячи гадука и
той страхъ запановавъ твоею
натурою, ставъ еи врожде-
нымъ, дѣдичнымъ и водра-
джае ся въ васъ до теперь.
Я не пишу и не думаю,
щобы не ухилились прилич-
но якъ где звычай и пере-
димъ, но треба знати пе-
редъ кимъ. Богато стоить
въ змѣвъ въ сѣнѣхъ урядѣвъ
водкрывши голову, и имъ
панкы и капелюхи накла-
даю, учу что ты паномъ, а
панъ урядникъ хоть бы бувъ
и самъ Баденіи твоимъ са-
дою, воддай ему честь если
на тое заслуге, а если нѣтъ,
то бодай свою честь сохрани.
Вже замѣтно, что где-
котрыи суть себѣ невинны,
но на то треба еще много часу!
Я вамъ пишу правду, на-
мняйте все, а коли повер-
нете не забувайте, бо ту
до васъ такъ писати не да-
дутъ, щобы вамъ очей не
отворити! Добродѣи тво-
ему всегда воддай честь, а
ворогови сходи зъ дороги.
Бѣда родить бѣду, говорять
люди, то правда, въ бѣдѣ
човѣкъ присмирѣе, не чуетъ

п. М. З. о менше и больше шкодливыхъ сектахъ
въ Россіи. Скопцѣ, котры позбавляютъ себе дѣ-
тородныхъ органовъ и належать до особливо
шкодливыхъ сектъ, не мають нѣчо вѣспольного
въ духовборцяхъ, о котрыхъ иде рѣчь, тай секта
така якъ скопцѣ могла повстати лишь посередѣ
темныхъ русскіихъ мужиковъ, а темнѣ той
виненъ вновь не хто иншій, якъ только русскіе
правительство. Дайте народови просвѣту, а
певно скопцѣвъ не стане. Впрочемъ тымъ то и
дивнѣйше, що духовборцѣ належачи до менше
шкодливыхъ сектъ мусѣли перетерпѣти только
за свою вѣру; зъ того можна догадуватися, сколько
мусѣть терпѣти люде зачисленіи до сектъ
особливо шкодливыхъ. *) Дальше варта-бъ п. М.
З. знати и тое, что до больше шкодливыхъ сектъ
належать не лишь скопцѣ, якъ вѣтъ каже, але
и другіи пр. наші Русины штундисты**), котры
чейже не „причиняють себѣ членовредитель-
ства“.

Що не держава сама, але церковь русскіе-
православна переслѣдуе при помочи державы

*) Каждый човѣкъ, що належить до особливо шкодливыхъ сектъ
мае бути засланы на Сибіръ посли 203 артикула закона карного.

**) На подставѣ постановы комитету министровъ затвержденной
Александромъ III. дня 4. июля 1894 р. Шо подлѣтъ такий на менше и
больше шкодливый вѣръ, котрого боронитъ и М. З. дурный и неспра-
дливый се рѣчь асна, бо на подставѣ него тѣ, що мають силу могутъ
— чакати слабшихъ. Подлѣтъ такоу уважуютъ и у насъ въ Галичинѣ,
Ляхахъ Русинѣвъ на розгладныхъ Rusinow и moskal. Хо иде на руку
переводчачамъ сферамъ — польскій шпалтъ, того зовуть розгладнымъ Rusi-
nism, а что добо о добро свого народу, то чп вѣтъ радикальн, наро-
дѣвъ, чи москалофилъ, то все его зарахують до „больше шкодливыхъ
сектъ“ до moskal. То само видимо и на малярици, где каждого славы-
нина-патриота зовутъ панславистомъ, въ Нѣмеччинѣ где за шкодливую
секту уважають социалистовъ и т. д. Але всегда таки подлѣтъ, чи после-
дѣтъ, чи перекопанъ политичный, чи другіи служатъ не на користь
гату, або навѣтъ державы, але на користь невиннымъ клнкамъ, а шкоду
абшамъ.

людей, що водпали водѣ православной вѣры (и
пеують попамъ business) се каждый знае, хто
хочъ троха читавъ исторію котрого небудь сек-
танского руху въ Россіи. Неможливо прецѣнь
щобы така держава якъ Россія боялася якихъ
тамъ колькадесять тысячъ духовборцѣвъ, щобы
они еѣ не зруйновали; а если ихъ дѣйствно бо-
ить ся, якъ п. М. З. каже, то значить, что она
справдѣ не така сильна якъ здае ся и якъ вы-
хваляють православны мисіонеры.

Брехнюе дальше есть и тое, что духовборцѣ
жили собѣ перше спокойно, (но о тѣмъ скажемо
внѣзе) ажъ поки не стали анархистами. (!?)
Впрочемъ словъ анархизмъ, коммунизмъ и другихъ
уживае п. М. З. какъ помало и мабутъ не розу-
мѣе ихъ добре, коли навѣтъ графъ Левъ Толстой
анархистъ въ него.

П. М. З. радить русскіекому правитель-
ству не дивитися равнодушно на тое, что теперь
роблять „толстовцы“ (толстовцы, постники и
духоборы, то у него все перемѣшане и мабутъ
все одно) и дивне даво не знае, якъ мѣры при-
няло русскіе правительство для огражденія
Россіи отъ „этихъ (Духъ) святыхъ зъ нами)
вредныхъ элементовъ!“

Наконецъ п. М. З. каже, что любивъ и по-
читавъ Льва Толстого, (що за велика честь для
Л. Толстого!) але коли той последній ставъ
анархистомъ (!?) то п. М. З. думаетъ, что для
него было бы найлѣпше, або пойти до дому ва-
ріятѣвъ, або самому вынести ся зъ Россіи, если
не хоче щобы его выгналы сплюю. Справдѣ двѣ
прекрасны и чисто христіанскы рады, годны рос-
сійского левита, намъ однакъ кажутъ она дога-
дуватися, щобы то було, еслибъ свиня мала роги...

На щасте, свиня рогѣвъ не мае и навѣтъ рос-
сійске правительство такожъ не може водважи-
тись выгнати зъ своего краю човѣка, котрого
знае и шануетъ днесъ цѣлыи свѣтъ. Зъ меншими
людьми, що правда, ось якъ зъ духовборцями
примѣромъ може оно робити, що хоче. Бити до
крови нагайками, выганяти и нищити навѣтъ
цѣлыи села, але зъ човѣкомъ тои мѣры, что Л.
Толстой то вже не иде.

Зъ п. М. З. мы вже скончили, а теперь по-
дамо посла того самого жерела троха обшир-
нѣйше про те, что то за люде тѣ духовборцѣ и
за що и якъ ихъ мучили. Подамо тое въ той
мысли, что люде нашіи самы тымъ лѣпше потраф-
лять познати по чинѣмъ боцѣ правда, а кромѣ
того водкрыть ще не одну брехню въ статѣ
п. М. З. чого мы за-для браку мѣсяца не хотѣли
уже робити.

Що се за люде тѣ духовборцѣ?

Духоборцѣ се Великороссы, або москалѣ, що
були давнѣйше православными, але въ половинѣ
минушого вѣку, значить вже близко 150 лѣтъ
тому назады покинули православну вѣру и були
за те неразъ горко переслѣдованы и переганяны
зъ мѣсяца на мѣсецъ. На початку того столѣтія
жили они въ Таврійской губерніи, але по при-
казу Николая I. мусѣли вынести ся за Кавказъ.
Тамъ поселили ихъ въ Тифлискій губерніи, на
Мокрыхъ горахъ, мѣсци дуже мокромъ и гористѣмъ,
где ячмѣнь вже не хоче родитися. Коли
ихъ число збѣльшилось, часть ихъ перейшла въ
Елисаветпольскую губернію и Карскую область.

Яка ихъ вѣра?

Вѣра ихъ така: У каждого въ душѣ пови-

ненъ Христосъ родити ся учить, терпѣти, уми-
рати, воскреснути и вознестися. Церквы уважа-
ють они за непотрѣбны, бо кажутъ, что церковь
деревяная, чи камѣнная есть лишь до часу, а не
вѣчна, та що душа каждого човѣка повинна
бути церковю, т. е. помешканіемъ Бога. Рѣвножъ
кажутъ они, что тамъ церковь, где два або три
зберуть ся въ имя Христове. Обрядѣвъ, Тайнъ,
анѣ образѣвъ они не признають, кажучи, что
они образами, котры руками зробленіи не кланя-
ють ся, але образами неощѣненному, котрый въ
душѣ людской сіае. Святыхъ почитаютъ, але
имъ не молятъ ся только самому Богу. Такъ
само не молятъ ся за другихъ, але кажутъ, что
каждый повиненъ самъ за себе молити ся. Дѣ-
тямъ дають имена христіанскы, але безъ мо-
литвы. Въ означенныхъ часахъ въ роцѣ сходить
ся разомъ и читають молитвы, псалмы и спѣ-
вають. По сконченю такого богослужения цѣлу-
ють ся и кланяются оденъ другому воддаючи въ
той способѣ честь духови божому, что жисъ въ
човѣкѣцѣ.

Зъ св. Писма берутъ они только те, что
пожиточне, т. е. науку якъ жити, але дословно
всего, что въ св. Писмѣ написане не тримають
ся, бо кажутъ, что въ св. Писмѣ есть дуже богато
блудѣвъ и додатѣвъ, котры вкрали ся тамъ еще
за часѣвъ, коли не було друку и его лишь пе-
реписували, а такожъ познѣйше, коли перево-
дили св. Писмо на рѣжныи мовы.

(Дальше буде).

ПАНЬ И ИВАНЪ ВЪ ДОРОЖЬ

И вѣдѣли сѣ панъ зъ Иваномъ.
По свѣтъ мандрувати...
Разомъ їдѣти, розмовляти,
Разомъ пачувати...
На кождоу черезъ плечи
Висѣти п. торбинѣ...
Лѣшь панъ такъ у черевцѣ,
Иванъ у свѣтлѣхъ...

Идуть вони дорогою
Стали почувати...
Ажъ панъ собѣ задумѣ
Хлопа ошукати...

Та й говорить до Ивана:
„Знаешь ли, Иване!
Годило сѣ-бѣ поїхати!“
— Та що-жъ? їхати, пане!...

„Але знаешь ли, Иване!
Починаймо зъ твоїхъ!
Якъ твої будѣ порожи,
То тоді до мѣ!“

— Добре, пане! — Иванъ каже,
Знаєш свою торбину...
На травцѣ зелененькій
Простелѣть свѣтлѣхъ...

Поповили такі добрі:
Жомара здушили...
Рано встали, до сѣдня
Торбину починили.

Прийшовъ вечеръ. Зновъ у полі
Стали почувати...
Вже наново свою торбу
Треба починати...

панъ собѣ нѣ слова...
землѣ лягає...
ляже торбу підъ головою...
Хлопа заволає...

„Що-бъ ти робивъ, Иване!
Панъ зачавъ питати:
Якъ би тобѣ довело сѣ
Таке поїхати?“

А що-жъ, пане, я оравъ би,
Абимъ засѣвѣти би...
хотѣвъ би до Одеси,
в гроші мавъ би...

„А що я не такъ зробивъ би...
Панъ почавъ казати:
І казавъ би на сѣмъ полі
Р. Мѣсто збудувати!“

— Бъ би мѣне ставѣти палацъ...
зъ будѣ рядъ крамницѣ...
зъ переклади зъ будками...
тутъ дѣлѣ рѣзницѣ...

Отъ тоді приходѣ, Иване
Въ мѣне бувало...
— Етѣ, спасибо, Иване каже,
Лучше будемъ спати!...

забаромъ коло пана
Завѣзъ Иванъ хрѣстѣ...
забаромъ коло нього
Завѣзъ п. панъ спати...

Тѣльки що панъ заснувъ добре,
Иванъ побѣдѣвъ сѣ...
Та до павсѣхъ торбинъ
И самъ присѣвѣ сѣ...

То и курку, и печеню,
И кавалокъ кишки...
Все, що було у торбинѣ,
Стеребѣвъ до грѣшнѣхъ...

Пробудѣвъ сѣ панъ раненько...
Пронца година!
Хоче їсти сѣромаха,
Та пуста торбина...

Розбудѣвъ вѣтъ Ивана
Та його й питає...
А Иванъ стѣснѣвъ плечима
Та й відповѣдає:

— А що-жъ, пане, тажъ въ вчора
Мѣсто будували...
Тутъ стояло дѣлѣ рѣзницѣ...
Тамъ була стояли...

п. хѣстѣ, звѣсне дѣло,
обѣи ходили...
вони-жъ то нашу торбу
не стеребили!

Посидѣвъ панъ по торбинѣ,
Нѣчого дѣлати...
„Вставай, каже, вже, Иване!
Підѣмъ мандрувати...“

... вони, идуть степомъ,
сонно зморились...
на сѣду передъ вечеръ
сѣла прибавились...

Идуть вони въ коловоротъ...
Ажъ блукає густа...
Иванъ гуку та въ торбину...
в нѣмъ й закуса...

вало тѣльки хати
очувати...
ни завернули
том хати...

спили собѣ, відпочили,
у спорядили...
дѣли, якъ годѣти сѣ
чѣ посадили...

в нѣмъ змѣнили
пукати...
ратѣ: „Що-жъ, Иване!
ажѣ спати!“

кому нѣзъ насъ прислѣти сѣ
рацѣмъ закуса...
вже цѣла тому завтра
стаєтъ сѣ гуска!...

тѣ спати, то и спати,
то дѣлати! —
лишь Иванъ свѣтлѣхъ,
лишь спати...

редѣ почѣ закрѣпѣвъ панъ,
ажъ пробудѣвъ сѣ...
звѣтъ собѣ цѣлу гуску,
а й зновъ положи сѣ...

о будѣти панъ Ивана
завѣзъ казати:
то Богъ його до себе
въ бѣловати...

ажѣ тамъ потрапи
му подавали...
ажѣ його вѣтъ свѣтлѣхъ
лишь припрошави...

слова! — Иванъ каже,
правда, пане!
бачивъ, ажъ въ їмъ
маршавани...

Та дивлясь, що не голодини.
Масто закусу...
Та й сѣвъ собѣ коло печи
Та й стеребѣвъ гуску!...

„Чи то-жъ правда? — панъ питає,
Всю їзѣвъ, Иване!“
— Та аби я такъ здоровѣвъ бувъ,
Якъ всю їзѣвъ, пане! —

Димомъ адимѣвъ панъ голодини.
А Иванъ озвавъ сѣ:
— Хтѣвъ когось панъ ошукати,
Та й самъ ошукавъ сѣ!...

Ст. Руданський.

W. H. LEWIS

622. Sunbury St.

Branch Store,

11. N. Shamokin str.

SHAMOKIN, PA.

Складъ всякихъ музич-
ныхъ инструментовъ, якъ
трубы, гармоніи, пѣніна,
скрипки, басы и другіи крас-
ныя инструменты. Цѣны не
высокія, а инструменты дуже
добры, спровадженіи зъ
найліпшихъ фабрикъ. Якъ-
бы хто хтѣвъ повеселити
сѣ въ недѣлю и свѣта, най-
зайде тамъ, а купити собѣ
танько красныя, музичныя
инструменты.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)

425 Shamokin st.

SHAMOKIN, PA.

Польско-литовскій zegar-
мѣстръ и ювілѣръ

Великіи направи zegar-
мѣстрѣвъ виконувѣють то-
чѣно, танько и въ корот-
комъ часѣ и за направи
гварантує. — Має
на складѣ великій ви-
боръ zegarѣвъ золо-
тыхъ и сѣребряныхъ по дешевой цѣнѣ и за
доброту кожного zegarѣвъ гварантує.

Обручки сѣбѣ, якъ хто купувѣ доставѣ
въ подарунокъ гарный будѣвъ.

Стѣнный zegarѣвъ дає на
выплатѣ.

Проволока єсть злѣдѣєтъ
часу.

Якъ ты чувѣшь сѣ бутѣ хорѣвъ не зовѣ-
тѣвъ, йиши до насъ по лѣкарскій цѣ-
нуальєрѣ, въ котрѣмъ єсть цѣлѣный рѣзницѣ
гипнотическѣ лѣкарствѣ. Ручно за
доброту, або гроші звертасѣмъ.

Наша фірма вже стоить 20
лѣтъ.

На жаданѣ пришломо ты-
сячѣ похвалѣныхъ лѣствѣвъ
вѣдѣ нашихъ пацієнтѣвъ.

Медицины виробляють сѣ зъ рѣзницѣ
корѣньєвъ, котріи больше коштують, якъ
золото тои самои ваги.

Въ разѣ хорѣвъ — агалявъ въ цирку-
лярѣ, а довѣдѣсь сѣ, якѣ медицины по-
магають.

Нашѣ средства лѣчать всѣ
застарѣлы хорѣвъ.

MANAS & CO.

— Box 465 —

Philadelphia, Pa.

Ike Goldschmidt

Clothier, Tailor & Hatter

25 & 27 N. Oak str.

Mt. CARMEL, PA.

— Заложены 1880 р. —
Рѣзницѣ рода найліпшѣ
убранѣ по дешевыхъ цѣнахъ.

Посылає гроші до Евро-
пы на money order, або че-
резъ найліпшѣ банки.

Має агенцію найліпшѣхъ
компаній ассекураційныхъ
въ поладжує ассекураціи
вѣдѣ огню и на житѣ по
дешевыхъ цѣнахъ.

Его довголѣтна честна
праца, говоритъ сама
за него.

Dr. I. GOODMAN

Physician and Surgeon
Office: Mt. Carmel Avenue,
Opposite Mt. Carmel House

Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всѣ хорѣвъ
добре и танько. Може роз-
мовити сѣ по руски, по
польски и по словенски.

ВКЛАДАЙТЕ ЛЮДЕ ГРО-
ШѢ ТОЛЬКО ДО:

MT. CARMEL

BANKING COMPANY

въ MT. CARMEL, PA.

Заложены 13. декабря 1894

КАПИТАЛЬ \$50,000

Неподѣльный доходъ 4,000

Надѣшка 2,000

THOS. M. RICHTER, * DAVID CAMP

president, vice president.

F. M. EVERETT

cashier.

ДИРЕКТОРЫ:

D. D. Bolch Jos. S. Nowakowski

George E. Berner Harey S. Robius

O. B. Millard Thos. M. Richter

David Camp P. A. Stief

Joseph Gould Benj. Wirt

Isaac Goldschmidt John L. Williams

Сей банкъ заступаєтъ и хорѣвъ
своими мастями та люде, що въ горѣ
выписали. Не тримайте гроші по ма-
терѣцахъ, а зложѣтъ въ безопаснѣ мѣсто

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-

РОНѢВЪ.

Выпѣлає такожѣ керѣчи на по-
роши, хрѣстѣны и вѣсѣла по дуже
низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте сѣ въ потребѣ до
него.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

O. МУРДЗА и БРАТЬЯ.

Сторѣ заосмотрены въ
найліпшѣ товары, спрова-
дженіи выросѣтъ зъ найпер-
шихъ складѣвъ. — Майже
всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Car-
mel заосмотрѣе въ живнос-
ти. Продає такожѣ одѣта
майнерскіи и посылає гроші
до старѣго краю танько, то-
чно, скоро и безопасно.

Свѣдѣ до свѣдѣ — а до чужѣго не пѣай
сѣ. Жидѣвъ омиайте зѣ чѣлка!

Сторѣ заосмотрены въ
найліпшѣ товары, спрова-
дженіи выросѣтъ зъ найпер-
шихъ складѣвъ. — Майже
всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Car-
mel заосмотрѣе въ живнос-
ти. Продає такожѣ одѣта
майнерскіи и посылає гроші
до старѣго краю танько, то-
чно, скоро и безопасно.

Свѣдѣ до свѣдѣ — а до чужѣго не пѣай
сѣ. Жидѣвъ омиайте зѣ чѣлка!

Сторѣ заосмотрены въ
найліпшѣ товары, спрова-
дженіи выросѣтъ зъ найпер-
шихъ складѣвъ. — Майже
всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Car-
mel заосмотрѣе въ живнос-
ти. Продає такожѣ одѣта
майнерскіи и посылає гроші
до старѣго краю танько, то-
чно, скоро и безопасно.

Свѣдѣ до свѣдѣ — а до чужѣго не пѣай
сѣ. Жидѣвъ омиайте зѣ чѣлка!

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Одинокий лѣкаръ, славѣнѣнѣ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всѣ
хорѣвъ совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣлованный лѣкаръ въ спра-
вахъ положѣнѣхъ. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитѣго до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКИЙ СТОРѢ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.
Всѣмъ потрібнѣмъ рѣчи до житѣ, якъ такожѣ
убранѣ майнерскіи и звѣчѣнѣи можна купити.
Посылає такожѣ гроші до всѣхъ частѣхъ
свѣта, скоро, танько и безопасно.
Продає шѣфкарты.
Не вѣдѣ нынѣ вже знають люде солідного
предѣдѣателя „Союза“.

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA.
ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Вырѣблѣ
25,000 бочѣвъ мѣсячно.
Пиво одного зъ наибѣльшихъ броварѣвъ
въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ єсть
вѣольне вѣдѣ всѣхъ примѣшекъ, и для того
єсть найздоровѣмъ. Завѣдѣмъ однои и тои
самѣи добрѣи и приѣмного смаку и єсть спо-
ряджанѣ подѣ зарядѣмъ одного зъ найдѣб-
нѣйшихъ и досвѣдченѣхъ пивоварѣвъ.

Вырѣблѣ въ найліпшѣмъ гатунку Porter
and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout
and Porter in Vaults.
Сальфонѣты и приватнѣи родѣи повиннѣи
замѣвляти пиво лишѣмъ въ броварѣхъ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до своѣи церкви
нехай сѣ зверне до найсолѣднѣйшого
и найліпшого
Руского товариства для вырѣбу и торговлѣ
ризь церковныхъ въ Самборѣ.
ТОВАРИСТВО СЕ МАЄ У СЕБѢ НА
СКЛАДѢ:
наплѣчники, стихари, поясы, обрусы, или-
тоны, фелѣны, епитрахиль, образы, пла-
щаницѣ, чаши, лѣхтары, хрѣсты, хоругвы,
книги церковныи и всѣмъ всѣмъ всякѣи рѣчи
потрѣбнѣи до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШІ ЦѢНЫ.
При заволаєнѣхъ на болѣе якъ 100 злр.
а. в. вѣдѣвѣдѣный опустѣ (рабагѣ).
Всѣ рѣчи выкончѣнѣи стѣсно посѣла припи-
сѣвъ гр. кат. обрядѣ. Товаръ приходѣти
на мѣсцѣ призначѣнѣи найдалѣе за мѣ-
сяцѣ вѣдѣ часу заволаєнѣи.
Товаръ высѣлаєтъ лишѣ за поперед-
нымъ присѣлаєтъ належитѣи, або за
послѣплатѣю (C. O. D.).
Адресуйте такъ:
„Товариство для вырѣбу и торговлѣ рѣзъ
церковныхъ“ въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

Одинока руска бучерѣя
на цѣлѣ мѣсто на
Second str. на про-
тивѣ друкарнѣ
„Свободы“
Ю. Щицѣи и Г. Троха-
новского.
въ Mt. Carmel, Pa

ОДИНОКИЙ РУСКИЙ
ШТОРѢ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА
Пѣдѣ зарядѣмъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА
Звѣстѣного руского патриѣты
Єсть сѣ найлучше заосмо-
трѣнѣи зѣ всѣхъ шторѣвъ
и всѣхъ потрібнѣи товары
и всякого рода по якъ най-
танькѣи цѣнѣ.
Кождѣи тамошнѣи Русинѣ
уважаючи сѣбе правѣдѣнымъ
и щирѣмъ патриѣтомъ, най-
спѣшнѣи до своѣи руского
штору. Особливо напѣи га-
зынѣи най йдуть громадѣи!
На що Юськовѣ, Шмольєвъ
спомогати? Идѣтъ до своѣи.

Въ кождѣи хвѣли свѣже
мѣсо великого рода. И волове
и тѣлячѣи и вѣпрове. Ану
газынѣи не волочѣтъ сѣ по
чужѣи — маєте своихъ!

Въ кождѣи хвѣли свѣже
мѣсо великого рода. И волове
и тѣлячѣи и вѣпрове. Ану
га